

5. Microsoft. Power BI pricing and licensing: <https://www.microsoft.com/en-us/power-platform/products/power-bi/pricing> (дата звернення: 20.10.2025)
6. Wisdom of Crowds Business Intelligence Market Study. / Dresner Advisory Services, 2023. [33 – 74]
7. What is unstructured data? <https://www.ibm.com/think/topics/unstructured-data> (дата звернення: 14.08.2025).
8. The Associative Difference: Qlik Associative Engine Whitepaper. https://assets.qlik.com/image/upload/v1711580182/qlik/docs/resource-library/datasheets/resource-ds-the-associative-difference-freedom-from-the-limitations-of-query-based-tools-en_ixdlwu.pdf, (дата звернення: 14.08.2025).
9. Gartner. Market Guide for DataOps Tools. <https://www.gartner.com/en/documents/5659623> (дата звернення: 14.10.2025).
10. DAMA – DMBOK Data Management Body of Knowledge (DAMA-DMBOK2). Senior Editor: Deborah Henderson, Technics Publications, 2017. [67-93, 123-126, 161-165, 171, 210-214, 220, 258-262, 381, 524-528]

Сєрова Ірина Анатоліївна

*к.е.н., доцент кафедри статистики і економічного прогнозування,
Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця (м. Харків)*

**ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ: ПИТАННЯ АНАЛІТИКИ
СЬОГОДЕННЯ**

Сучасний розвиток світової економіки – це глобалізація, інформатизація, посилення транснаціональних відносин за умов поглиблення міжнародного розподілу праці. Постіндустріальній економіці притаманна провідна роль секторів, що базуються на нових технологіях та зростанні частки сектору послуг. Процес впровадження та використання цифрових технологій задля підвищення

СЕКЦІЯ 3. СУЧАСНІ ТРЕНДИ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ В ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

продуктивності та конкурентоспроможності в усіх секторах економіки, створення нових бізнес-моделей визначає цифровий розвиток як світової економіки, так й кожної країни.

У відповідності до Стратегії Цифрового розвитку інноваційної діяльності України до 2030 [4] одним з напрямів є розбудова ІІІ-інфраструктури, що дасть змогу Україні стати регіональним хабом для тестування розроблених ІІІ рішень, перш за все, для Європейських компаній.

Вихідним матеріалом для навчання та оптимізації моделей ІІІ, основою технологій ІІІ є дані. Необхідність коректного процесу збирання, очищення й структурування даних у відповідності до проблеми дослідження формує основу подальшої аналітичної роботи й прийняття обґрунтованих рішень у бідь-якій сфері діяльності й рівні підпорядкування.

Труднощі з опрацюванням великих масивів даних спонукали до переходу від простого статистичного аналізу та базового програмного забезпечення для бізнес-аналітики до синергії аналітики та ІІІ.

Галузь ІІІ, пов'язана з розробкою та вивченням статистичних алгоритмів, які можуть навчатися на основі даних, використовувати невидимі дані та виконувати завдання без чітких інструкцій.

Відмінності поміж ІІІ-аналітикою та традиційною аналітикою суттєво впливають на методології, швидкість обробки даних, генерацію інсайтів, масштабованість та підтримку прийняття обґрунтованих й ефективних рішень (табл.1).

Таблиця 1

Порівняльна оцінка характеристик традиційної та ІІІ-аналітики

Загальні характеристики	Традиційна аналітика	ІІІ	Аналітика на базі ІІІ
Мета	Розуміння певних закономірностей в зібраних даних	Використання комп'ютерних розрахунків задля отримання результатів, що не відрізняються від розрахунків людини	Підвищення ефективності, оптимізація процесів підготовки, дослідження даних й складання звітів

**ХІІІ МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ТА ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ КРАЇН»**

Фокус	-описовий та діагностичний аналіз, -ретроспектива як база аналізу	-використання великих даних й алгоритмів машинного навчання, -глобальна конкуренція	-прогнозний та просунутий аналіз, - аналіз штучного інтелекту
Дані	зазвичай структуровані	великі обсяги структурованих, неструктурованих та неявних даних	структуровані і неструктуровані
Процес	-статистичний аналіз, -формулювання гіпотез та їх перевірка	виконання завдань, які потребують інтелекту людини за допомогою комп'ютерних систем	<ul style="list-style-type: none"> • -динамічний аналіз із безперервним навчанням, • -об'єктивний аналіз, що є вільним від людської упередженості, • -перевірка незліченну кількість гіпотез, • -складний аналіз даних за допомогою штучного інтелекту.
Обмеження/ Можливості	-обмежена масштабованість; - інструменти не завжди ефективні інструменти для великих даних; - упередженість людини, -підтримка ретроспективних рішень.	-імітація поведінки людини, але не заміна її повністю, - підвищення рівня ефективності, точності й комфорту у виконанні різних завдань, - збирання даних з різних джерел але проблеми точності, відповідальності, прозорості й потенційних помилок алгоритмів	<ul style="list-style-type: none"> • -висока масштабованість для великих даних; -здатність до проведення складного аналізу; • - швидкість та деталізація, що недосяжні для людини; • -фундаментальна основа конкурентоспроможності

Джерело: побудовано автором

Сьогодні стає актуальним у відповідності до вимог часу застосування складних методів та алгоритмів ШІ для аналізу даних та оптимізації процесів аналізу даних. Але, відкриваючи нові можливості у сфері пошуку інформації, ШІ не може повністю замінити традиційні пошукову систему Google, яка оновлюється своєчасно й регулярно; подає інформацію в упорядкованому, інтуїтивно зрозумілому форматі; тривалий час користується масовою популярністю широкого кола споживачів, які не дуже швидко змінюють свої

звички та є найкращим інструментом для перевірки фактів. Змінюючи підхід до пошуку інформації ШІ пропонує нові можливості й персоналізований підхід, а Google, - простоту, надійність й забезпечення актуальними даними.

Зміна аналітики бізнес-процесів завдяки ШІ є необхідною умовою в оцінці рівня конкурентоспроможності як господарських структур, так й країн світу. Можливість порівняльної оцінки зазначеного рівня визначає система взаємопов'язаних статистичних макроекономічних показників, що характеризують стан й динаміку економіки - Система національних рахунків (СНР).

СНР повинна вимірювати внесок цифрової економіки в показники, такі як валовий внутрішній продукт (ВВП), потребуючи постійного вдосконалення методології.

З метою поглиблення аналітичних і прогностичних можливостей, більш адекватного відображення процесів відтворення ринкової економіки, наближення макроекономічних показників до тих, які розробляються в міжнародній статистичній практиці, здійснюється щорічна розробка міжгалузевих балансів за СНР на основі існуючої статистичної звітності [3].

Базовими питаннями врахування цифровізації в СНР є:

- зміна класифікації видів економічної діяльності задля відображення нових секторів економіки з метою більш точного виміру їх внеску в ВВП,
- уточнення визначень та правил класифікації одиниць, які передають виробництво своєї продукції іншому виконавцю,
- врахування опосередкованого впливу на економіку шляхом поєднання аналітичної оцінки продуктивності та інновацій у різних секторах,
- адаптація вартості цифрових товарів й послуг до статистичного обліку,
- відображення знань в рахунках секторів економіки як критично важливого фактору виробництва.

Таким чином, використання ШІ та класичного пошуку разом дасть змогу отримати максимально повну, точну та перевірену інформацію, поєднуючи

швидкість і зручність із змістовністю та надійністю, а методологічні зміни оновленого міжнародного стандарту СНР-2008 – виокремити приховані закономірності й здійснювати більш точний порівняльний аналіз.

Список використаних джерел:

1. Data-аналітика + ШІ: 11 головних рішень 2025 року. URL: <https://www.chatgptacademy.online/sfery-vykorystannya-ai/biznes/najkrashhi-instrumenty-shi-dlya-analytikiv-danyh-u-2025-roczy>
2. Кубатко О., Озімс С., Вороненко В. Вплив штучного інтелекту на прийняття бізнес-рішень. *Mechanism of an Economic Regulation*. 2024. № 1 (103). С. 17–23.
3. Методологічні положення оновленої версії системи національних рахунків 2008 року. URL: <https://stat.gov.ua/sites/default/files/2023-10/Методологічні%20положення%20оновленої%20версії%20системи%20національних%20рахунків%202008%20року.pdf>
4. Стратегія розвитку штучного інтелекту в Україні. URL: https://jai.in.ua/archive/2023/ai_mono.pdf
5. Трансформаційна сила ШІ в аналітиці даних. URL: <https://blog.colobridge.net/uk/2025/05/ai-data-analytics-evolution-ua>

Струк Наталія Семенівна

д.е.н., професор кафедри обліку і аудиту

Львівський національний університет імені Івана Франка (м. Львів)

СУЧАСНІ ТРЕНДИ ЗАСТОСУВАННЯ СМАРТ-КОНТРАКТІВ У ЦИФРОВІЙ СИСТЕМІ ОБЛІКУ

У численних напрацюваннях науковців і фахівців із практики обліку й аудиту доведено, що інтеграція технології блокчейн і смарт-контрактів сприяє